

Європейський порядок денний на 2025 рік

Всі усвідомили, що наступний рік буде важливим для Європейського Союзу. Навіть поза фактом оновлення інституцій - Європарламенту, Єврокомісії та Ради ЄС - саме європейці в найширшому розумінні зараз зазнають викликів.

Імперіалізм та експансіонізм повертаються. Силовими методами в росії, в Китайському морі чи на Близькому Сході, через слова та декларації в Сполучених Штатах. Не лише з боку державних діячів, а й серед «технологічних олігархів», вражених пихою капіталізації та очевидним (тимчасовим?) успіхом їхнього бізнесу.

Після надмірностей вокізму, розгнужданості багатіїв, що втратили орієнтири, маятник різко хитнувся у зворотному напрямку. У напрямку лібертаріанства, навіть з наміром замінити його. Відбувається наступ на дотримання правил, і, звичайно, Європа, як континент права, є його прямою мішенню.

На європейському порядку денному насамперед стоїть захист моделі цивілізації, яка є правоохоронною, тобто регульованою, що дозволяє їй проявляти солідарність та відкритість. Оборонної позиції недостатньо.

Європа повинна мобілізувати всі свої сили та повернутися в перегони - економічні, технологічні та дипломатичні. Три заповіді, серед інших, повинні керувати її діями з початку цього року:

Наздогнати економічно провідні країни світу. Поки що вона повинна надати пріоритет зростанню над будь-якими іншими цілями, що є передумовою успішного переходу, відновити довіру громадян, створюючи багатство на благо всіх, а для цього вона повинна змінити свою економічну політику. Маріо Драгі має рацію.

Стимулювати інновацій. Потрібно покласти край «зарегульованості», яка підштовхує національні та європейські адміністрації до прийняття все нових і нових правил та законів. Слід запровадити загальний мораторій на прийняття нових обмежень. Насправді, жоден великий винахід ніколи не був результатом правових нормативів. А останніх стає занадто багато.

Побудова спільної зовнішньої та оборонної політики є як ніколи актуальною. Додана вартість європейського виміру повинна закладатися в кожний наступний крок, і ми не зможемо бути переконливими в сфері суверенітету, якщо нас змусять повірити, що спільні інституції хочуть замінити держави-члени. Кожен повинен відігравати свою роль у необхідному ривку, беручи до уваги особливості та прагматизм, не «платячи на словах» - урок, отриманий від Роберта Шумана 75 років тому.

Зіткнувшись з цими викликами, не потрібно впадати у відчай, як це часто трапляється у нас вдома. Європа добре підготовлена до відповіді. Насправді, вона вже розпочала справжнє перетворення. І вона продовжує це робити.

Вона в змозі відновити енергію, з якою починала, тому що дуже скоро постане як найкращий приклад та справжній поборник ліберальної демократії перед обличчям диктатур та автократій, що поширюються. Це справа, яку ми повинні захищати разом з тими нашими союзниками, які бажать це робити. Але якщо буде потрібно, то і самостійно.